

Nazwa:

polski owczarek nizinny

Kraj pochodzenia:

Polska

Klasyfikacja FCI:

grupa 1, sekcja 1

Wzorzec FCI nr:

251

Wielkość:

średnia

Wysokość w kłębie:

42-50 cm

Waga:

16-19 kg

Szata:

długi, gęsty, prosty, lekko falisty włos. Obfity, miękki podszerstek.

Maść:

dowolna

Polski owczarek nizinny jest naszą rodzimą rasą i perłą eksportową. Jako jedyna polska rasa zdobył tak wielkie uznanie i odniósł tak duży sukces za granicą.

Historia i pochodzenie PON

Polski owczarek nizinny (często nazywany akronimem - PON) zaliczany jest do grupy średnich owczarków europejskich. Większość źródeł podaje, że przodkiem PON-a jest terrier tybetański. Wędrowni ludowie sprawili, że psy tybetańskie dotarły na Nizinę Wschodnioeuropejską, a stamtąd w wyniku najazdu Hunów rozprzestrzeniły się po Europie. Przodkowie PON-a przybyli do Polski w IX w., jednak lokalny typ psa pasterskiego mógł się wykształcić już w XIII w., kiedy na ziemiach Polski utrzymywano stada szlachetnych owiec.

Początkowo PON był bardzo niewyrównaną rasą pod względem eksterieru, a o właściwej hodowli można mówić od zakończenia II wojny światowej. Wówczas hodowlą tych psów wiejskich zajęła się bydgoska sekcja ZKwP.

W 1948 r. urodził się pierwszy miot, który został oficjalnie zarejestrowany pod przydomkiem z „Babiej Wsi” pani Kusinowicz. W 1949 r. hodowlę psów rozpoczęła dr Danuta Hryniewicz, założycielka hodowli „Kordegarda”. Szczególne znaczenie w rozwoju rasy odegrał pies pochodzący właśnie z tej hodowli - „Smok z Kordegardy”, który po raz pierwszy pojawił się na wystawie w Bydgoszczy i na którym opracowano pierwszy wzorzec rasy. Kryto nim suki najróżniejszego pochodzenia, stosowano także chów wsobny (krył najbardziej podobne do niego córki oraz wnuczki), dzięki czemu w krótkim czasie uzyskano jednolitość rasy.

W 1964 r. Międzynarodowa Federacja Kynologiczna (FCI) uznała polskiego owczarka nizinnego i zarejestrowała jego wzorzec. W związku z tym wydarzeniem PON stał się pierwszą polską rasą, która zdobyła pełne prawa na arenie międzynarodowej.

Charakter i użytkowość rasy

Polski owczarek nizinny jest psem zrównoważonym, spokojnym i opanowanym, a jednocześnie o żywym usposobieniu. Jego łagodność i delikatność w połączeniu z silnym instynktem zagania i stróżowania sprawiają, że idealnie nadaje się do pasienia owiec. Posiada silny instynkt stadny. Nie ma problemów z przystosowaniem się do nowych warunków. Jest bardzo dobrym towarzyszem człowieka - lojalny wobec pana, powściągliwy i nieufny wobec obcych.

Obecnie jego rola w pasterstwie jest znikoma. Mimo to do dzisiejszych czasów psy tej rasy zachowały wszystkie atrybuty psa pasterskiego.

Zasady żywienia

Polski owczarek nizinny ma doskonały apetyt i skłonności do tycia, dlatego trzeba kontrolować ilość podawanego pokarmu. Jedzenie PON-a powinno być niskobiałkowe i o niskiej kaloryczności. W przeciwnym razie mogą pojawić się problemy z sierścią i skórą, bowiem nadmiar białka może powodować alergię. Karmy wysokobiałkowe powodują, że PON szybko przybiera na wadze. Z tego powodu białko w pokarmie nie powinno przekraczać 20%.

Problemy zdrowotne polskiego owczarka nizinnego

Polski owczarek nizinny jest stosunkowo odpornym i zdrowym psem pasterskim. Istnieje jednak kilka chorób, które są charakterystyczne dla tej rasy.

Należy tu wymienić:

- zapalenie ucha,
- niedoczynność tarczycy,
- cukrzycę,

- otyłość,
- alergię,
- choroby serca,
- choroby oczu,
- dysplazję stawów biodrowych.

Uciążliwe może okazać się również wygryzanie sierści na łapach.

Dysfunkcja tarczycy występuje głównie u suk między 4 a 10 rokiem życia. Schorzeniu towarzyszą zazwyczaj: otyłość, zaburzenia płodności, brak apetytu, biegunki lub zaparcia, zmniejszona aktywność fizyczna, ospałość, apatia i spadek temperatury ciała.

Czynnikami powodującymi uporczywe alergię mogą być różnego typu alergeny, np. pokarmowe, wziewne, kontaktowe, a także jad pchli. Alergie u PON-a występują głównie na tle pokarmowym. Symptodem charakterystycznym tego typu alergii jest nadmierne drapanie się psa. Typowe objawy to również wypadanie włosa, stany zapalne uszu, biegunka i wymioty.

Według informacji zawartych w literaturze [4] PON jest szczególnie narażony na centralny postępujący zanik siatkówki (CPRA) oraz dystrofię barwnikowego nabłonka siatkówki (RPED). Prawdopodobnie są to schorzenia o podłożu dziedzicznym.

PON jest jedną z 25 ras, u której wymagane jest przeprowadzenie badania w kierunku dysplazji biodrowej. Zgodnie z regulaminem ZKwP (Związek Kynologiczny w Polsce) do hodowli mogą być użyte suki z wynikiem badania A, B lub C oraz psy z wynikiem badania A i B. W celu określenia skali badanie wykonuje się po ukończeniu 15 miesiąca życia. Dysplazja stawów biodrowych ma podłoże genetyczne. Jest dziedziczona i przekazywana z pokolenia na pokolenie w sposób poligeniczny. U osobnika z predyspozycją do tej choroby duży wpływ na rozwój i dalszy jej przebieg odgrywają sposób żywienia, a także zbyt duży wysiłek fizyczny. Częściej występuje u suk niż u samców.

Wygryzanie sierści na łapach jest dolegliwością występującą głównie u suk, co może być związane z poziomami hormonów. Może ono również świadczyć o nieprawidłowym funkcjonowaniu tarczycy.

Pielęgnacja

W przeszłości włos PON-a nie był tak obfity jak obecnie, bowiem stale wycierał się o trawy i krzaki. U psów tej rasy stan włosa zależy w dużym stopniu od umaszczenia, ponieważ wpływa na to stosunek włosów ościstych do włosów puchowych. Kołtuny najczęściej tworzą się u psów jednolicie szarych, ponieważ mają najwięcej włosów ościstych.

Polskiego owczarka nizinnego należy czesać i szczotkować przynajmniej raz w tygodniu. Szczególną uwagę trzeba zwrócić na brzuch, wewnętrzne strony ud oraz słabiznę, bowiem są to miejsca, w których kołtuny tworzą się bardzo często. Miejscami wymagającymi częstej kontroli są również partie za uszami, policzki i szyja, ponieważ ze względu na częste drapanie łatwo tworzą się tam kołtuny. Psa należy kąpać w miarę potrzeby. Zabiegi pielęgnacyjne nie powinny ograniczać się tylko i wyłącznie do higieny i pielęgnacji sierści. Należy zwracać baczną uwagę także na zęby, uszy, oczy i pazury.

Piśmiennictwo:

1. Augustowska E.: *Polish Lowland Sheepdog*, Kennel Club Books, Freehold USA 2007.
2. Brown J.: *The official Book of the Polish Lowland Sheepdog*, T.F.H. Publication Inc, Neptune City USA 1995.

3. Dyakowska J.: *Polski owczarek nizinny*, Wydawnictwa Akcydensowe, Warszawa 1988.
4. Gough A., Thomas A.: *Predyspozycje rasowe do chorób u psów i kotów*, Wydawnictwo SIMA WLW, Warszawa 2006.
5. Monkiewicz J., Wajdzik J.: *Kynologia. Wiedza o psie*, Wyd. Uniwersytetu Przyrodniczego, Wrocław 2007.
6. Räber H.: *Encyklopedia psów rasowych*, Tom I, MULTICO, Warszawa 1999.
7. Redlicki M.: *PON. Polski owczarek nizinny*, EGROS, Warszawa 1996.
8. Redlicki M.: *Polski owczarek nizinny*, MACO, Warszawa 2004.
9. Ściesiński K., Krystek T.: *Polski owczarek nizinny*, [w:] Kazimierz Ś. (red.), „Polskie rasy psów”, SGGW, Warszawa 2009.

Autor:

mgr inż. Anna Malwina Stojak, zootechnik, groomer

Zdjęcie:

Fotolia

Promowane

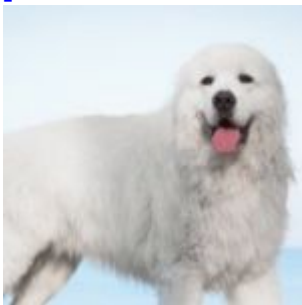
- [Bearded Collie - doskonały opiekun i przewodnik stad](#)

- [Owczarek staroangielski \(bobtail\) - „Nanny dog”](#)

- [Chart perski \(saluki\) - wyspecjalizowany łowca otwartych przestrzeni](#)

- [Polski owczarek podhalański - symbol Podhala i góralskiego folkloru](#)

- [Dandie dinmont terrier - rasa o specyficznej urodzie](#)